

O k u y u c u M e k t u b u

ADANA'LI HEKİMLERİN İSTEĞİ HEKİM SENDİKASI MI?

GİRİŞ

2 Ocak 1993 tarihli Gerçek Dergisi'nde çıkan bir dizi röportaj son aylarda Adana'da hekimler arasında canlandırılmaya çalışılan "Sendikalaşma" tartışmasına yeni bir boyut kazandırdı, düşüncesindeyiz.

Söz konusu yazının irdelenmesi gereken çeşitli yönleri olduğu düşüncesindeyiz. Ancak herşeyden önce bizler sendikal örgütlenme konusunda ne düşünüyoruz ve bu olgunun tarihsel- sınıfsal konumlanması nedir? sorusuna yanıt vermeye çalışalım.

"Sanayi devriminden ve kapitalizmin gelişmesinden önce feodal üretim tarzının hakim olduğu dönemlerde ayrıcalıklı bir duruma sahip olan zanaat sahiplerinin meslek sırlarının yayılmasını engellemek ve mesleğin kime öğretileceğini denetlemek için örgütlendikleri loncaların bir uzantısı olan meslek sendikaları, sanayi devrimi ile birlikte gündeme gelen makinalaşma ve emekçilerin makinaların uzantısı haline gelmeleriyle eski, özelliklerini yitirdi. Ancak seçilmiş kişilerin örgüte alınması ve yüksek üyelik aidatı ödeme olaylarının devam etmesiyle değerini tamamen yitiren meslek sendikacılığı içerisinde "Yeni Sendikacılık" adını alan iş kolu sendikacılığı doğdu. Geniş emekçi kesimlere ulaşmaya çalışan, üyelik aidatı düşük, yoksul emekçilerin dayanışma örgütü iş kolu sendikaları sendikaların gücünün ve etkinliğinin artmasına, ücretlilerin sendikalara güveninin artmasına neden oldu.

Köklü sendikacılık geleneği olan bir çok Batı Avrupa ülkesinde sendikalar, sendikal birliği sağlayarak işverenlerden önemli hakları almayı başarmıştır. İşverenler bu birlik karşısında zorlandıklarını görünce, birliği bozmanın yollarını aramaya başladılar. Her ülkede, buldukları ayrılıkları körüklemeye başladılar. İş kolu temelinde değil, işyeri, meslek grupları, etnik gruplar, dini temeller üzerinde örgütlenmeleri desteklediler. Böylece ücretlilerin arasında dayanışma azaldı. Emekçiler, hepsini sömüren patronla değil de sanki kendi aralarında sorun varmış gibi birbirlerine düşürülmeye çalışıldı. Başarılarında da sendikaların güçleri ve üye sayıları azaldı."

Tüm bu tarihsel gerçeklere rağmen neden hala hekim sendikası? Bize göre kamu sendikaları bir kriz yaşamaktadır ve bu krizin yansımalarından bir tanesi

hekimlerin sendikalaşma sürecine ısınamamasıdır. Gerçek tüm çıplaklığıyla ortadadır: Hekimler şu anda sendikalaşmamıştır. Bu olumsuzluk çözüm bekleyen çok bilinmeyenli bir denklem gibi karşımızda durmaktadır. Ancak biz şuna inanmaktayız ki bu sorunu çözebilmek için tüm boyutlarıyla incelemek gerekiyor. Hekimler neden sendikalara uzaktır? Hekimler sendikalaşmadan neler beklemektedir. Hekimlerin sendikalaşmasında rol oynayan faktörler nelerdir? Buna benzer sorular çoğaltılabilir ve bu konuda bir tartışma süreci başlatılabilir.

Biz Tüm Sağlık Sen'li hekimler olarak böyle bir tartışma sürecinin her boyutunda içerisinde yer alıp, düşüncelerimizi ortaya sermeye açtık. Ve bilimsel olarak oluşturulan bir tartışma sürecinin hekimlerin ilgisini çekeceğini, sonuçta doğru olan çözümün bulunacağını sezebiliyoruz.

Ancak bize göre bu konuda yapılmaması gereken bir şey vardı, o da hiç bir bilimsel yöntemi olmayan, insanları kolayca yöneltebilen bir anket çalışması. Ne yazık ki ATO (Adana Tabip Odası) bizce sürece başlarken yapılmaması gereken tek şeyi yapmış ve böylece olaya yanlış yerden girmiştir. Ancak son haftalarda sevindirici olan bir takım gelişmeler kaydedilmiş, süreç tartışmaya açılmıştır.

Tüm bu gelişmeler olurken T.T.B. Merkez Konseyi bize göre takınabileceği olumlu tavrı ortaya koymuş ve "zaten sınırlı olan gücün-meslek sendikası, iş kolu sendikası tartışmasına kaymasının hatalı olduğunu ve bu sınırlı gücün hekimlerin sendikalaşması için kullanılması gerektiğini" savunmuştur.

Dr.Selim Ölçer yapılan röportajda hemen her soruya "benim kafam net" diyerek kişisel tavrını ortaya koymuştur. Ancak varolan gerçeği görmezden gelmeyip "taban zorluyorsa tartışılmalıdır" diyerek örgütsel tavrın gereklerini de yerine getirmeye çalışmıştır.

Durum böyle iken 5 Aralık 1992 günü yapılan "Hekimlerin Özlük Hakları" yürüyüşünü "Beyaz Yürüyüş Hekim Sen İçin mi" alt başlığı ile vermeniz o yürüyüşe katılan bir çok Tüm Sağlık Sen'li hekim gibi bizleri de şaşırttı.

Son iki üç yıldır Türkiye'de en güçlü muhalefet odaklarından biri olan ve hekimlerin akademik-özlük haklarının en büyük savunucusu olan T.T.B. 'nin sendikalaşma konusunda gösterdiği tavır, ATO'nun son tartışma sürecini başlatana değin sürdürdüğü tüm yanlış baskılara rağmen en doğru tavidir. Ve eğer yanlış algılama yoksa bu konuda röportaj yapılan Tüm Sağlık Sen merkez yönetim kurulu üyeleri de yanlış düşünmektedir. T.T.B.'nin "çıkarcı bir

anlayışla" olaya yaklaştığını düşünmüyoruz.

Sözlerimizi Tüm Sağlık Sen dergisinin 3. sayısında Dr.Engin ZABUN'un belirttiği cümlelerle noktalamak istiyoruz.

"Kamu emekçilerinin gücü, tüm ücretli çalışanların gücü gibi üretimden gelen güçlerini birlikte kullanmalarından doğmaktadır. Meslek, ücret, mezhep gibi noktaları ön plana çıkarmak, işverenlerin işini kolaylaştırmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Geçmişe gömülmüş olan meslek sendikacılığını canlandırma çabasının altında bu yatmaktadır. Bu, işverenin bilerek körüklediği bir ayırmadır. Emekçinin emekçiyle karşı karşıya gelmesinden zarar görecektir, meslek sendikacılığını savunanlar dahil emekçilerdir."

Adana Tüm Sağlık Sen

üyeleri bir grup hekim.

BİR "SİGARA" TARTIŞMASI

Sigara; toplumsal bir sorun. Bir halk sağlığı sorunu. Bir yazı ile de, ülkemizde "geleneksel" tepkinin başvurusu. Ancak sonuç, üçüncü dünyada artan tütün tüketimi ve sigaraya bağlı sağlık sorunları...

Böyle bir çevrede, TBMM'ne verilen sigara tüketiminin sınırlandırılmasına ilişkin bir yasa tasarısının, geçtiğimiz günlerde ilginç bir tartışmaya yolaçtı. İlginizi çekeceğinizi umduğumuz bu tartışmayı aktarıyoruz...

SİGARANIN SINIRLANDIRILMASINA YÖNELİK YASA ÖNERİSİ, ÇAĞDAŞ BİR GİRİŞİMDİR

Sayın Ertuğrul Kürkçü,

22 Kasım 1992 tarihli **Özgür Gündem** gazetesinde yayımlanan yazınızda kapalı yerlerde sigara içmeyi yasaklamayı öngören yasa önerisine değinerek, sigara içme hakkının kısıtlanmasını eleştiriyorsunuz. Basınımızın ileri gelen kimi kalemleri, son günlerde, sigara içmeyi çağdaş ölçülerde kısıtlamaya yönelik bu yasa önerisine bir "**Hak ve**

özgürlük sorunu" olduğu gerekçesiyle karşı çıkmaktadırlar. Bilimsel kariyer sahibi olanların da içinde olduğu yazarlarımız, "**yasakların her türüne karşı olduklarını**" belirterek ya da "**sigaradan çok daha önemli sorunlar bulunduğunu**" ileri sürerek, konuyu hafife almaktadırlar. Ülkemizde halk sağlığının kurucusu, değerli hocamız **Prof. Dr. Nusret Fişek**'in oğlu ve kendisi de profesör olan, **Hürriyet** gazetesi köşe yazarı **Kurthan Fişek**'in konuya yaklaşımı da ne yazık ki aynı doğrultudadır.

Son 10 yıl içinde, sigara dumanının yalnızca sigara içenleri değil, aynı zamanda, ortamı paylaşan sigara içmeyenleri de benzer biçimde etkilediği, tüm bilimsel kanıtlarıyla ortaya konmuştur. Öyle ki, kimi insanlar, kendileri hiç sigara içmemelerine karşın, yaşamları boyunca sigara içilen ortamda bulduklarından, başkalarının sigara keyfi yüzünden sağlıklarını ve giderek yaşamlarını yitirmektedirler. Çünkü "edilgin" ya da "istemsiz" sigara içme denilen bu durum, akciğer kanserine değin uzanan çeşitli sağlık sorunlarına yol açabilmekte, özellikle çocukların sağlığını ve gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, kapalı yerlerde sigara içmenin yasaklanmasını, "sigara içme özgürlüğü"nden önce, "sigara içmeyenlerin temiz hava soluma ve sağlık hakkı" açısından ele almak, bilimin ve aklın gereğidir.

Son yıllarda, gelişmiş ülkelerde sigaranın gittikçe artan ölçüde ve kapsamda yasaklanmasının temel nedenlerinden biri, edilgin sigara içmenin önlenmesidir. Yasaklar, sıklıkla anlaşıldığı gibi, sigara içmeye değil, "ortak çevrelerde sigara içmeyi" engellemeye yöneliktir. Sigara içmeyenlerin sigaranın zararlarından korunması, sigara savaşımında asgari önlem olarak kabul edilmektedir. Kuşkusuz, sigarayı kısıtlamanın ya da yasaklamanın, tiryakileri bu alışkanlıklardan vazgeçirmeye yönelik katkısı da olmaktadır.

Halen TBMM Adalet Komisyonu'nda bulunan, sigara reklamlarının ve kamu kuruluşlarında sigara içmenin yasaklanmasına ilişkin yasa önerisi, halk sağlığını korumaya yönelik çağdaş bir girişimdir. Bu yasa önerisini Refah Partisi'ne mal etmek, çok yanlış bir değerlendirmedir. Söz konusu yasa önerisi, çeşitli kesimlerden uzmanların, bilim adamlarının, **Türk Tabipleri Birliği** de içinde olmak üzere meslek kuruluşlarının çabalarının gecikmiş bir sonucudur. Ayrıca, unutmamak gerekir ki, eğer Cumhurbaşkanı'nca daha önce veto edilmemiş olsaydı, aynı içerikte bir yasa, iki yıla yakın bir süredir yürürlükte olacaktı.

Demokrasiyi ve insan haklarını savunanların, toplumsal yaşamın her alanında çaba göstermeleri gereklidir. Hiçbir konu küçümsenmemelidir. Unutulmamalı ki sigara, ülkemizde her yıl yaklaşık 35 bin (Trafik kazalarının altı katı) ölüme yol açıyor. Ülkemizde sigara tüketimi arttıkça, kazanan uluslararası sigara tüketicileri, yitiren ise insanlarımızın sağlığı ve yaşamı oluyor. Dünya